

КЪДЕ СА НАШИТЕ ГЕРОИ

Тук са, но много малко се говори за тях.
Има ниша за добри новини

ТЕКСТ ПРОФ. ДЕСИСЛАВА БОШНАКОВА

Знаете ли колко пъти съм си представяла, че сутрин се събуждам, пускам си телевизора и виждам как на екрана се появяват едни смислени хора, които вършат добри дела из цялата страна. Правя си кафе и слушам, вдъхновявам се и започвам да си мечтая за добрите дела, които и аз бих могла да свърша, за да съм достойна за тези страхотни хора. После наистина се събуждам. Не си пускам изобщо телевизора, защото в него има само черна хроника, политици и всякакви други хора, които не знам точно какво добро са сторили за друг, освен за себе си и роднините си. Проблемът е, че дори и да не си пусна телевизора, а да вляза в социалните мрежи, и там ги

няма тези прекрасни хора. Малко преувеличавам, защото все пак сама съм си избрала хората, с които да общувам онлайн, и там има много такива. Но знаете ли колко ми се иска тези смислени хора, които доста често остават непознати за широката общественост, да са на екрана. Да са в ефира, да са на страниците на списанията, не само на страниците на това списание. Иска ми се, но работещите в медиите постоянно ни повтарят, че лошите новини продават. За добрите има специални рубрики. А сега си представете, че сте

извънземно същество, което попада на нашата Земя. Гледате телевизия, четете вестници и слушате новини по радиото. Какво ще си помислите, че се случва с тези хора, които обитават Земята?

Аз не бих си помислила, че си струва да се преселя на тази планета.

А към всичко това, ако прибавим и инфлуенсърите, които най-често са известни с това, че са известни, картинката става още по-невдъхновяваща.

И много често се питам: Къде сбъркахме? Къде кривнахме в грешната посока, та се налага да консумираме цялата тази чернилка?

А прекрасни хора, които вършат прекрасни неща, има. И са много. Познавам едни прекрасни момичета, които работят за това децата със специални потребности да могат да спортуват. Познавам едни прекрасни хора, които дават работа на хората със специални потребности, за да се чувстват живи, полезни и себе си. Познавам едни хора, които обучават изоставени от родителите си деца, за да могат да имат по-добър живот. Познавам и треньор по футбол, който успя да класира на историческото 9-о място българския отбор на Световно първенство по футбол за бездомни. Познавам и човек, който въпреки инвалидната количка създава фитнес за деца със специални потребности. Познавам много такива хора. Обичам да ги откривам и

да се влюбвам в тях. Те ми дават смисъл и кураж да продължа. Те са пример, който искам моите деца и моите студенти да следват. Само че нашите деца трудно намират тези примери. Те – примерите – не са толкова видими, не ги показваме и не говорим за тях. За сметка на другите – тези, които летят с тротинетка по магистралата, тези, които пият и карат, тези, които бият жени... Мога да продължа, но ще спра. Истински влиятелните личности обикновено са в края на емисиите, за няколко секунди, защото новината, че български деца са обрели златните медали на олимпиада по математика, не е новина, която продава. А много би ми се искало да беше. Ако попитате 100 човека да ви изброят поне 10 имена на успели българи, какъв ще е резултатът? Няколко футболисти, артисти и толкова.

ПРОФ. Д-Р ДЕСИСЛАВА БОШНАКОВА

е преподавател по пиар в Нов български университет и ръководител на департамент „Медии и комуникация“. Собственик е на агенция ROI Communication, която се занимава с консултиране, обучения и издаване на специализирана литература. Блогър (boshnakova.com), ревностен почитател на TED, куратор на TEDxNBU (2011 – 2016), куратор на TEDxSofia (2017 до днес). Автор е на книгите „PRоговорки“, „Политическите комуникации в мрежата 2.0“, „Колективната мъдрост (Краудсорсинг)“ и „13 истории за W“. Активно работи за промяна в образованието. От 2019 г. води подкаста „Бошлаф“, който има за цел да подсети хората да не спират да мислят.

Но ако ги попитаме за имена на световни, най-вече американци, успели личности, ще трябва дълго да слушаме. Мен лично ме вдъхновява фактът, че в един офис в София седи гордо

„Оскар“. Радвам, че един българин преобразява катедрала в Брюксел...

Въпросът е знаем ли имената им? Разказваме ли за тях на децата си? Изобщо говорим ли за успеха на другите с надеждата да вдъхновим себе си и другите?

И тук стигам до другия въпрос, който много ме вълнува от години. И той е свързан с отношението ни към успеха. Уважаваме ли успеха на другите? Даваме ли си сметка колко труд им е струвал? Готови ли сме и ние да се трудим за такъв успех? И да си признаем, имам усещането, че някак си преобладава желанието всичко да се случва бързо, лесно и да бъде вкусно по възможност. А на практика цялата идея за американската мечта има за цел да вдъхновява хората да се трудят по 24 часа на ден, за да сбъднат мечтата си. Говоренето за тези, които са успели от гаража да стигнат до най-богатия човек в света, на практика дава на хората доказателство, че всичкото това е възможно. За да могат да работят всеотдайно и да мечтаят тяхната мечта да се сбъдне.

Иначе казано, имаме нужда от говорене за успеха на хората, които вършат смислени неща. Имаме нужда от говорене, което да се противопостави на „съсипАха я тая държава“, „Тук нищо не се случва“, „Няма как да стане“. Разбира се, без да преувеличаваме, без да лъжем и без да похранваме напразни надежди. Но трябва да започнем отнякъде и да трупаме

трошичка по трошичка. Иначе казано, трябва да извикаме неволята и сами да си оправим нещата. Няма кой друг да го направи.

По въпроса с успеха има и още една гледна точка. Много от хората, които вършат добри неща, са достатъчно скромни и мислят, че да правиш добро, е само по себе си достатъчно добро. Те не смятат, че трябва да говорят за себе си, и както много често ми казват, не виждат смисъл да се хвалят. Вярват, че делата им говорят за тях. Само че в днешно време има толкова много шум в каналите за комуникация, че много от нещата не стигат до хората. Някъде в началото на миналия век бащата на любимия ми пиар – Едуард Л. Бернайс – казва, че в епохата на масови комуникации

скромността е лична добродетел и обществен порок.

Могат ли тези добри примери да се възползват от услугите на добри специалисти по комуникация и делата им да достигнат до по-широк кръг от хора? Най-вероятно биха могли, но преди това трябва някак си да се променят и двете страни в тази комуникация. Тези, които вършат добрите дела, да осъзнаят, че е добре историята за делата им да стигне до повече хора не за да се похвалят, а за да вдъхновят и други да вървят по пътя към успеха. Тези, които консумираме информация, ще трябва също малко да положим усилие и да гледаме, слушаме, четем и кликаме на материали за добри примери от нашата страна. Така лека-полека ще убедим тези, които създават съдържание, че си струва да отделят ресурси и за добри новини, понеже има кой да ги „купува“. И един ден след време, когато попитаме децата кои

МОИТЕ МЕЧТИ – 1

Представете си, че в българските посолства по света поднасят кафе на гостите си в ядливи чашки, произведени в първата фабрика за ядливи биоразградими чаши за кафе в Европа, в Пловдив. Представете си, че след края на срещата гостите в посолствата ни получават екземпляр на техния език на „Времеубежище“. И като допълнение получат QR код, който ги отвежда до един страхотен портал, в който могат да намерят поне 100 причини да посетят България. И още 100 да започнат да правят бизнес в България. И още 100 да започнат да внасят български стоки в своята страна. И още 100 за услуги. И още 100 да започнат да слушат българска музика. И още 100...

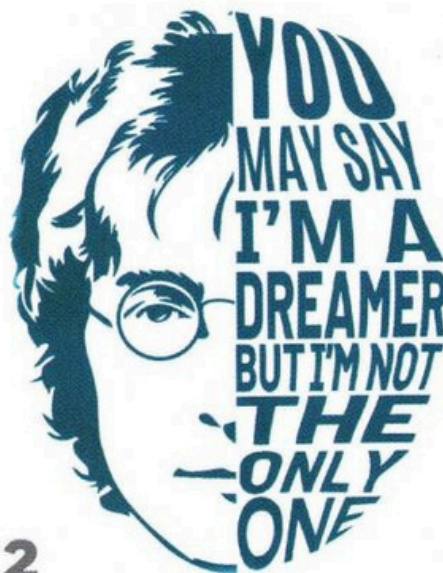
са успешните хора, които им служат за пример, ще може да чуем имена на хора, които живеят в нашия квартал, в нашия град, на нашия етаж.

Не ме разбирайте погрешно. И аз се радвам на успешните примери на хората в Америка. Още повече се радвам на успеха на българи по света. Но трябва ли първо да покорим света, за да ни забележат в собствената ни страна?

Преди да ви оставя да потърсите вдъхновяващите примери около нас, ще споделя две неща. Имаме нужда от промяна на

разбирането ни за успех. Успехът е пари, но и много други неща. Можеш да си успешен и без да си милиардер. И това е важно. Защото, ако искаме успешни хора, а под успех разбираме пари, кой ще учи децата ни? С което съвсем не искам да кажа, че парите нямат значение. Имат. Но не на всяка цена. И второто – имаме нужда

самите ние да подкрепяме успешните. Например посолствата на Нидерландия по света ползват за подарък бутилки за вода на една нидерландска компания, която успя да се превърне в символ на отговорен бизнес, който следва принципите на кръговата икономика. И така държавата подкрепя частния бизнес, за да гради репутацията си. А сега си представете, че в българските посолства по света поднасят кафе на гостите си в ядливи чашки, произведени в първата фабрика за ядливи биоразградими чаши

МОИТЕ МЕЧТИ – 2

Представям си колко хубаво би било, ако сутринта, когато се събуждам, си пусна телевизора, радиото или отворя вестника и там открива вълна от вдъхновяващи истории за успели българи. Представям си как децата говорят за тези страхотни хора. Как в ТикТок се надпреварват да качват клипчета за страхотни дела, които ни дебнат отвсякъде. Представям си го.

за кафе в Европа, в Пловдив. Представете си, че след края на срещата гостите в посолствата ни получават екземпляр на техния език на „Времеубежище“. И като допълнение получат QR код, който ги отвежда до един страхотен портал, в който могат да намерят поне 100 причини да посетят България, и още 100 да започнат да правят бизнес в България. И още 100 да започнат да внасят български стоки в своята страна. И още 100 за услуги. И още 100 да започнат да слушат българска музика. И още 100.

Знам, че съм мечтател, но и аз като героя от песента на Джон Ленън си представям, че не съм сама в тези си мечти. Знам, че е много по-лесно в края на деня да пусна телевизора, да видя поредните черни хроники и да тегля една. Но не го правя. Защото всяко гледане увеличава шанса да получа още от същото. А аз

не го искам. Така че полагам усилия да намеря смислените хора, смислените дела и смислените дискусии. Полагам усилия да говоря за добрите примери, защото самата аз имам нужда от тях. И си представям колко хубаво би било, ако сутринта, когато се събуждам, си пусна телевизора, радиото или отворя вестника и там открива вълна от вдъхновяващи истории за успели българи. Представям си как децата говорят за тези страхотни хора. Как в ТикТок се надпреварват да качват клипчета за страхотни дела, които ни дебнат отвсякъде. Представям си го.

А вие представяте ли си го? ■